

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ / MAGISTERSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Prevalence užívání návykových látek u pracovníků v nízkoprahových a ambulantních službách v ČR
Autor	Bc. Antonín Hrdý, Dis.
Vedoucí práce	doc. Mgr. Roman Gabrhelík, Ph.D.
Oponent práce	Mgr. Gabriela Rolová

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (výchozí, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů).</p> <p>Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jeden či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovaných poznatků (1-2).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4).</p> <p>Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).</p>	3/ max. 5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je</p>	15/ max. 20

	předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).</p>	15/ max. 20
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23).</p> <p>Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).</p>	14 / max. 30

<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky? Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).</p> <p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).</p>	<p>10 / max. 10</p>
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém? Je práce přínosná z hlediska oboru? Obsahuje práce všechny klíčové části? Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? Je práce logicky uspořádána? Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální struktury textu (8-11)</p> <p>Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).</p>	<p>12 / max. 15</p>

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)

Abstrakt postrádá část „Závěry“. Anglický překlad abstraktu by snesl korekturu.

Teoretická část práce je přiměřeně rozsáhlá, autor cituje českou i zahraniční literaturu relevantní tématu práce. Mínusem je citování sekundárních zdrojů – např. Mravčík et al. (2019) v případě výzkumu NAUTA; novinový článek Hamplové (2018) namísto originálních výzkumných studií.

Cíle a výzkumné otázky by mohly být formulovány srozumitelněji. Cílem studie je dle autora popis prevalence užívání NL u pracovníků vybraných adiktologických služeb. Čtvrtá výzkumná otázka (srovnání s obecnou populací a jinými pomáhajícími profesemi) neodpovídá stanoveným cílům. Osobně bych srovnání dat získaných autorem s již publikovanými studiemi nechala spíše do diskuze. Co se týče hypotéz, není mi jasné, na základě jakých teoretických poznatků je autor takto konkrétně stanovuje (např. H1 – minimálně 30% respondentů bude aktuálními uživateli tabáku). Hypotézy by měly být vyvozené z existující teorie, avšak v případě této diplomové práce se zdá, že jde pouze o domněnky autora. Co naopak v cílech a výzkumných otázkách chybí, a dle mého názoru by uvedeno být mělo, je téma užívání NL v souvislosti s COVID-19. O tom, že se autor toto téma chystá v práci řešit se stručně dozvídáme poprvé až v části Metody sběru dat. Analýza dat je na úrovni popisné statistiky, což pro daný typ práce považuji za dostačující.

Etické otázky byly diskutovány. Protokol studie byl schválen EK NMS.

Popis výzkumného souboru a prezentace výsledků studie je až zbytečně podrobný a ztrácí se v něm důležitá sdělení. Vzhledem k tomu, že autor prezentuje výsledky i pomocí číselných tabulek a grafů, považuji za zbytečně, aby byla každá jednotlivá odpověď na otázky v dotazníku podrobně popsána slovy. Vícekrát se stává, že autor popis výsledků opakuje – např. popisu distribuce pohlaví ve studijním vzorku (Kap. 3.8.1.) autor věnuje dva odstavce a v obou jsou uvedena stejná data. Do tabulek a grafů by bylo vhodné zanést i procentuální vyjádření četností. Zdá se, že v online dotazníku nebylo úplně vhodně vyřešené podmíněné větvení otázek – na jednu stranu autor při popisu výsledků vícekrát tvrdí, že otázky ptající se na 12měsíční (a následně 30denní) prevalenci

užívání NL byly položené pouze těm respondentům, kteří odpověděli kladně na otázku ohledně celoživotní prevalence užívání NL (např. „Respondentům, jež odpověděli „Ano“ na otázku, zda někdy v životě užívali kokain, byla položena otázka, zda užívali kokain v posledních 12 měsících.“), ale zároveň uvádí, že na otázku ohledně 12měsíční prevalence odpověděl často mnohem větší počet respondentů, než bychom předpokládali dle celoživotní prevalence, což je velmi matoucí. Problematické je to i z toho důvodu, že pokud se podíváme na znění otázek zaměřujících se na zjišťování 12měsíční prevalence užívání NL, tak v nabídce odpovědí chybí možnost, kterou by respondent označil v případě, že NL neužil v posledních 12 měsících – výsledky tímto mohou být zkreslené. Bylo by zajímavé, a je škoda, že se tomu autor nevěnoval, kdyby autor zjišťoval i prevalenci užívání léků se závislostním potenciálem. V Kap. 3.19. autor srovnává respondenty z různých adiktologických programů mezi sebou, ovšem kapitola je spíše sumarizací výsledků podrobně uvedených již v předchozí kapitole. Navíc není zřejmé, proč autor uvádí sumarizaci výsledků pro celoživotní a 30denní prevalenci a vynechává prevalenci 12měsíční. Kap. 3.20. by dle mého názoru byla vhodná spíše do diskuze místo do části výsledků, a to i vzhledem k tomu, že se nejedná o srovnání dat získaných autorem, ale srovnává pouze svoji populaci s publikovanými národními a jinými výzkumy. Navíc se zde částečně projevuje problém s citováním sekundárních zdrojů – konkrétně v Tab. 40, kde autor srovnává užívání alkoholu v jeho zkoumané a v obecné populaci, autorovi chybí data ohledně 12měsíční a 30denní prevalence v obecné populaci, která by zjistil, pokud by se podíval do původního zdroje, tj. Csémy – výzkum NAUTA.

Diskuze je postavená na sumarizaci výsledků, autor nediskutuje výsledky v rámci jiných studií a výsledky neinterpretuje. V závěru diskuzní části autor uvádí některé limity studie, dopady zjištění pro praxi a doporučení pro další výzkum. Jako problematické vidím příliš silná tvrzení ohledně potvrzení/vyvrácení hypotéz vzhledem k tomu, že autor nepoužívá žádné statistické testy k testování hypotéz.

V práci je větší množství chyb a překlepů (např. na str. 86 je nedokončená věta). Téma práce lze hodnotit jako velmi zajímavé a přínosné pro výzkum i praxi.

	Vzhledem k výše zmíněným nedostatkům (především v popisu výsledků a v diskuzi) hodnotím diplomovou práci známkou „dobře“. Je ovšem důležité zdůraznit, že se skutečně jedná o velmi zajímavá data.
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Není výjimkou, že v adiktologických službách (zvláště v kontaktních a terénních službách) pracují lidé, ať už jako peer pracovníci nebo jako terapeuti, kteří si později doplnili vzdělání v adiktologii nebo příbuzném oboru, kteří mají zkušenost se závislostí na NL. Mohla se tato skutečnost nějak promítnout do Vašeho výzkumu? 2. Jaké by mohly být jiné důvody pro takto vysokou prevalenci užívání NL u pracovníků v adiktologických službách?
Body celkem	69 / max. 100 bodů
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím dobře</i>
Datum	27. 8. 2021
Jméno a příjmení, podpis	Gabriela Rolová

Instrukce pro posudky bakalářských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů. Případné slovní připomínky k jednotlivým položkám připojte k souhrnnému hodnocení, pro které je vyhrazeno pole formuláře na posledním listu posudku.
2. Napište celkové shrnující hodnocení, včetně případných poznámek k jednotlivým položkám.
3. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
4. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
5. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Instrukce pro posudky magisterských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů.
2. U každé z hodnocených položek nahraďte text v poli „úroveň a charakteristika položky“ vlastním hodnotícím komentářem, který odpovídá na otázky vlevo, stávající obecnou formulací jednotlivých úrovní se můžete inspirovat.
3. Napište celkové shrnující hodnocení.
4. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
5. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
6. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Klasifikace práce podle bodového hodnocení

Výsledná známka	Bodové rozpětí pro bakalářské práce	Bodové rozpětí pro magisterské práce
Výborně	100–81	100–86
Velmi dobře	80–61	85–71
Dobře	60–41	70–56